

styre og Forsvar, maa være fælles, da disse Ting jo er fælles, selv imellem suveræne Stater, der alene staar i folkeretlig Realunion med hinanden. Men det er klart, synes det mig, at et saadant blot Forsvarsforbund, hvor kun Forsvars- og Udenrigsstyret er fælles, vilde være et alt for skrøbeligt Baand til at binde to saa fjernt liggende Lande sammen, af hvilke det ene tilmed slet intet skal bidrage til det fælles Forsvar. Derfor maa den fælles Indfødsret bevares og gennemføres, saaledes at der sikres Danske og Islændere samme Ret overalt i Riget, hvilket har den største Betydning, navnlig derved at danske Statsborgere, ikke mindst Færingerne, hvad enten de bor i den ene eller den anden Del af Riget, faar lige Ret til at fiske ved Island og ved Danmark. Naar saaledes Danmark og Island, baade hvad angaar Forholdet udadtil og den fælles Statsborgerret, skal staa som een Stat overfor fremmede Stater, skønner vi ikke rettere, end at Symbolet for Statens Enhed udadtil, Flaget, derunder Handelsflaget, maa bevares som fælles Rigsflag; thi hvis man ikke selv i det blotte Symbol for Statens Enhed udadtil, som Flaget er, vil fastholde Danmarks og Islands Samhørighed overfor fremmede Stater, kan man dog neppe foregøgle sig, at man ved en ny Overenskomst vil kunne opretholde nogen Enhed i Realiteten. Naar den islandske Ordfører i Flagsagen, Bjarne Jónsson, har sagt: „Islands Suverænitet er opnaaet, naar Flaget blot var anerkendt“, og naar den islandske Førsteminister, Jón Magnusson, i 1911 udtalte: „Island maa være anerkendt som suveræn Stat, for at det kan faa fuldgældigt Flag“, saa er det af betydende Islændere selv indrømmet, at Flaget ikke blot er Udtryk for national Selvstændighed, men for Statsuverænitet. Og ganske vist blev der i 1913 og 1915, af Regeringen paa egen Haand og udenom Rigsdagen, givet Islænderne Lov til at føre deres eget Flag i Land og paa Islands Søterritorium, men det var under den Forudsætning, at Islænderne hermed vilde nøjes, og at dermed intet skulde være foregrebet med Hensyn til Flaget i internationalt Farvand. Den dansk-islandske Kommissions danske Medlemmer var endvidere enige om, at Højesteret skal vedblive at være Højesteret for Island, da det dog maa anses for nødvendigt, at der er en øverste Domstol for Riget at henvende sig til i Tvistigheder mellem Danske og Islændere, og at den danske Regering til enhver Tid

gennem fælles Statsraad kan være bekendt med islandske Forhold.

Om disse Hovedpunkter var samtlige danske Medlemmer af Kommissionen af 1907 enige. Under Forhandlingens Gang lod de sig — i den Tro, at Islændernes store Flertal dermed vilde være fuldt tilfredstillet — bevæge til et Kompromis, hvorved Statsraadet og, i Virkeligheden, Højesteret skulde ophøre at være fælles Institutioner, og Indfødsretten og Handelsflaget udadtil gjordes opsigelige efter en Aarrække. Men da dette Kompromisforslag, hvis Fremkomst jeg beklager, forkastedes af Altinget i 1909, er det bortfaldet. Det kunde sikkert ikke falde de islandske Kommissionsmedlemmer ind at føle sig bundne til dette Udkast. Vi Danske er det heller ikke.

Det være langt fra os Konservative at antage, at ikke samtlige Partier her ønsker at bevare Rigsforbindelsen mellem Danmark og Island. Dette Maal er fælles for os alle. Men om Vejene, der fører til Maalet, har der i Udvalget været divergerende Anskuelser, idet vi ikke har kunnet naa til Enighed om de yderste Indrømmelser, hvortil den danske Delegation kunde gaa. Vi kan nemlig ikke beroliges ved Forsikringen om, at den Delegation, der nu skal sendes til Island, kun skal indlede Forhandlingerne, thi hvis der opnaas Enighed mellem Delegationen og Altinget, vil Rigsdagen ganske vist kunne forkaste et af disse Indrømmelser, af denne Enighed fremgaaet Lovforslag, men Rigsdagen vil realiter være udelukket fra at foretage nogen Ændring [af blot nogen Betydning. Men vil Rigsdagen ikke føle sig bundet til at vedtage et saadant Lovforslag? Der er jo enkelte Politikere herne, som endnu føler sig bundet af det Udkast af 1908, som blev forkastet af Island. Hvor meget mere vil man da ikke kunne føle sig bundet i dette Tilfælde.

Under disse Omstændigheder ønsker det konservative Folkeparti ikke at være repræsenteret i Delegationen, og da Forudsætningen for vor Tilslutning til Tanken, saaledes som jeg allerede har udviklet, ikke lod sig tilvejebringe, anser vi Tidspunktet for ugunstigt til at optage den foreslaaede Forhandling paa en saadan Maade, at der er sikker Udsigt til et baade for Danmark og Island tilfredsstillende Resultat. For øvrigt falder vort Ønske om Sagens Udsættelse sammen med Udtalelser, der for ikke længe siden fandtes i det islandske Regeringsblad „*Lögrjetta*“, den islandske Førstemisters Organ. Den